

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Красилюка Віктора Федоровича на тему: «Моделі розвитку деокупованих територіальних громад», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія»

Висновок підготовлений за результатами публічної презентації дисертації на тему «Моделі розвитку деокупованих територіальних громад», виконаної здобувачем кафедри політології та державного управління Красилюком Віктором Федоровичем на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 052 «Політологія», що відбулася на засіданні фахового семінару кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 7 від 17.12.2025 р.).

Науковий рівень дисертації відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Дисертація містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: визначено теоретичні та прикладні засади розвитку деокупованих територіальних громад України на основі аналізу соціально-політичних процесів їх постконфліктної трансформації та розроблено комплексну модель розвитку деокупованих територіальних громад, придатну для застосування в державній регіональній політиці.

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковою тематикою кафедри. З політологічної точки зору особливу актуальність має аналіз моделей розвитку деокупованих територіальних громад як форм реалізації державної регіональної політики в умовах війни та постконфліктного відновлення. Йдеться не лише про управлінські або адміністративні рішення, а про політичні моделі,

що відображають баланс влади між центром і громадами, співвідношення цивільного управління та військових адміністрацій, механізми інклюзії громадян у процеси прийняття рішень, а також здатність локальних інститутів відтворювати демократичні практики в умовах підвищеної безпекової невизначеності.

Актуальність дослідження посилюється тим, що деокуповані територіальні громади не є однорідними за своїми політико-інституційними характеристиками: вони різняться тривалістю окупації, масштабами руйнувань, рівнем кадрової спроможності, ступенем збереження соціального капіталу та інтенсивністю зовнішньої (державної й донорської) підтримки. Це обумовлює потребу у розробленні типологізованих і адаптивних моделей розвитку, які можуть бути використані як аналітичний інструмент політичної науки та як практична основа для формування рішень у сфері державної регіональної політики. Доцільність обрання теми дисертаційного дослідження зумовлена сукупністю теоретичних і практичних чинників, що набувають особливого значення в умовах сучасних трансформацій, спричинених російською агресією проти України та окупацією частини її територій. Після 2014 року, а особливо після початку повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року, перед державою постало завдання безпрецедентної складності – відновити функціонування місцевого самоврядування на деокупованих територіях. Саме деокуповані територіальні громади стали лакмусовим папірцем ефективності державної регіональної політики, життєздатності реформ децентралізації та здатності України формувати стійкі моделі управління в умовах затяжної війни.

Актуальність проблематики пояснюється тим, що деокуповані території перебувають на перетині політичних, безпекових, гуманітарних, інституційних та міжнародних викликів. З одного боку, вони мають відновити систему управління, забезпечити базові послуги, провести розмінування, повернути населення та відбудувати інфраструктуру. З іншого, ці громади є зонами

підвищеної нестабільності. Проблеми деокупованих територій не можуть бути зведені до суто адміністративних питань, адже вони мають чітко виражений політичний характер, оскільки пов'язані з відновленням легітимності влади, формуванням довіри, протидією неформальним практикам, реконфігурацією місцевих еліт та інтеграцією громад у загальнонаціональний політичний простір. Не менш значущим є те, що питання розвитку деокупованих територіальних громад поступово виходять на регіональний, міжрегіональний та міжнародний рівні. Як показують події останнього десятиліття, ситуація на деокупованих територіях безпосередньо впливає на національну безпеку, міжнародну підтримку України, внутрішньополітичну стабільність і формування довгострокових стратегій протидії російській агресії. Паралельно з цим в українському політичному дискурсі відсутні цілісні наукові підходи до моделювання розвитку деокупованих громад, які б дозволяли створити науково обґрунтовану комплексну модель.

Концептуальне осмислення територіальної громади представлене у працях: К. Анохіної, М. Баймуратова, О. Батанова, О. Баштанника, Т. Безверхнюк, Л. Беновської, О. Бобровського, В. Бондара, С. Були, В. Варава, П. Гай-Нижники, В. Гапоненка, А. Дуба, Н. Камінської, А. Кравець, О. Крайник, Є. Красникова, І. Кушнарьова, С. Наумкіної, Д. Норта, М. Примуша, Ю. Окуньовської, Т. Сахно, Ф. Семенченка, О. Чальцевої, та ін.

Дослідженню детермінант розвитку деокупованих територіальних громад присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців: А. Грінфілда, І. Динник, В. Дмитренка, Н. Довбиш, П. Дракера, Дж. Лі, Н. Піскохи, В. Сиченка, С. Рибкіної, Е. Соколової, Ю. Ткачука та ін.

Вивченню напрямів, моделей та тенденцій розвитку деокупованих територіальних громад України присвячені наукові праці І. Астахова, Л. Беновської, І. Головка, В. Демиденка, Є. Качмарського, Н. Камінської, С. Козира, А. Кравець, Л. Мельничук, Ю. Присяжнюк, О. Продан, Н. Шаптали та

ін. Незважаючи на значну кількість праць та ґрунтовне вивчення окремих аспектів даної проблематики зарубіжними та вітчизняними вченими, проблема формування комплексної моделі розвитку деокупованих територіальних громад потребує подальшого наукового осмислення, що визначило вибір теми дисертаційного дослідження.

Емпіричну основу дослідження склали дані 18 різномірних деокупованих територіальних громад Київської, Миколаївської, Херсонської, Сумської та Харківської областей, відібраних відповідно до критеріїв аналітичної репрезентативності та методологічної мінімальної достатності.

Застосування критерію методологічної мінімальної достатності передбачало відбір сукупності територіальних громад, достатньої для виявлення типових управлінських моделей без надмірного дублювання аналітичних параметрів.

Сукупність відібраних територіальних громад є внутрішньо різномірною та не відтворює одна одну за ключовими характеристиками – часом деокупації, інституційно-управлінським статусом, безпековим середовищем, типом громади та рівнем донорської підтримки. Обрані характеристики орієнтовані на відображення типових, а не унікальних сценаріїв постконфліктного розвитку територіальних громад, що дозволяє охопити різні формати управління – функціонування органів місцевого самоврядування, діяльність військових адміністрацій у прифронтових регіонах, а також змішані моделі управління в умовах тривалої безпекової нестабільності. Водночас територіальний відбір здійснено з урахуванням регіонального та типологічного балансу, що забезпечує представлення міських, селищних і сільських територіальних громад у різних регіонах України та унеможливорює регіональну упередженість дослідження. Такий підхід дає змогу простежити різні траєкторії відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад і створює аналітичні передумови для побудови комплексної моделі їх розвитку.

Таким чином, викладене вище вказує на те, що наукове дослідження та всебічний розгляд проблеми моделей розвитку деокупованих територіальних громад має як науково-теоретичне, так і практичне значення.

Дисертаційна робота виконана в межах комплексної теми кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса «Публічна політика і державне управління в умовах війни та повоєнного відновлення України» (реєстраційний номер 0123U101423 (2023–2028)).

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертаційна робота є комплексним дослідженням моделей розвитку деокупованих територіальних громад в Україні.

Основними положеннями, які вирізняються науковою новизною і виноситимуться на захист є наступні:

вперше:

– запропоновано авторську комплексну модель розвитку деокупованих територіальних громад. У центрі моделі – стійкий розвиток громади як поєднання безпеки, відновлення та довгострокового розвитку. Модель об'єднує інституційно-організаційний компонент, спрямований на подолання управлінської нестабільності та надмірної централізації; компонент управління в умовах воєнного стану, що забезпечує баланс між діяльністю військових адміністрацій і місцевим самоврядуванням; операційний компонент, який формує єдину логіку реалізації державної політики відновлення; цифровий компонент. У сукупності ці елементи дозволяють перейти від ситуативних рішень до системного й керованого відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад. Доведено, що реалізація запропонованої моделі дозволяє відновити інституційну спроможність деокупованих територіальних громад і забезпечити керованість процесів відновлення та розвитку. Це знижує рівень ситуативності управлінських рішень, інтегрує міжнародну підтримку у державну

регіональну політику та створює передумови для сталого післявоєнного розвитку деокупованих територій. Обґрунтовано, що запропонована модель не претендує на універсальність, а може функціонувати як адаптивна політико-інституційна рамка, яка здатна враховувати асиметрію безпекових, інституційних та ресурсних умов постконфліктного розвитку деокупованих територіальних громад;

— виділено стратегічні ризики відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад, що мають системний характер і зумовлені поєднанням безпекових, інституційних, управлінських та ресурсних чинників. На основі порівняльного аналізу стратегій обраних деокупованих територіальних громад встановлено, що зазначені ризики не є універсальними та проявляються диференційовано залежно від безпекового контексту, управлінського статусу та типу громади. До ключових стратегічних ризиків відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад віднесено: безпековий ризик; інституційний ризик, пов'язаний із функціонуванням військових адміністрацій та концентрацією повноважень; ризик кадрового виснаження і дефіциту управлінської спроможності; ризик асиметричного доступу до міжнародної допомоги; ризик просторової та соціально-економічної деградації сільських і селищних громад; а також ризик відтворення ситуативних моделей управління, зумовлений відсутністю уніфікованих державних алгоритмів відновлення;

— проаналізовано вплив інституційних реорганізацій центральних органів виконавчої влади на формування державної політики відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад. Зокрема, досліджено наслідки об'єднання, а згодом розподілу функцій Міністерства розвитку громад та територій України і Міністерства інфраструктури України, а також ліквідації Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Встановлено, що зазначені інституційні трансформації спричинили виникнення системних прогалин у реалізації державної регіональної політики відновлення та розвитку;

— обґрунтовано роль органів самоорганізації населення як інституційного компенсаторного механізму в умовах функціонування військових адміністрацій. У процесі дослідження виявлено, що при відсутності повноцінних органів місцевого самоврядування саме активні органи самоорганізації населення виконують функцію інституційного компенсатора, забезпечуючи збереження комунікаційних каналів між населенням і владою, підтримку базових форм громадянської участі та часткове відновлення інституційної спроможності деокупованих територіальних громад. Доведено, що діяльність органів самоорганізації населення створює кадрову й організаційну основу для поетапного відновлення повноцінного місцевого самоврядування в постконфліктний період;

удосконалено:

— підходи до оцінювання інституційної спроможності деокупованих територіальних громад на основі емпіричного аналізу відібраних територіальних громад, які репрезентують різні умови розвитку, що дало змогу виявити асиметрії інституційної спроможності залежно від форми управління, рівня донорської присутності, безпекових викликів;

— уявлення про роль формальних і неформальних інститутів у процесах відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад, що дозволило показати їх вплив на вибір управлінських рішень, ефективність державної регіональної політики та формування різних траєкторій розвитку громад;

— підходи до визначення інструментів ефективного відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад, зокрема обґрунтовано специфіку адаптації smart-підходів. На відміну від класичної моделі «smart-city», smart-громада» в межах дослідження розглядається як політико-управлінський інструмент забезпечення відновлення інституційної спроможності в умовах безпекових ризиків і ресурсних обмежень;

— виявлено та емпірично обґрунтовано інституційні бар'єри, що стримують залучення міжнародної допомоги деокупованими територіальними громадами, зокрема дефіцит кадрового потенціалу, недостатній рівень проєктної культури, нерівний доступ до донорських ресурсів та відсутність стратегій зовнішньої співпраці. Порівняльний аналіз обраних деокупованих громад засвідчив стійку залежність від рівня донорської активності, від форми управління, типу громади та безпекового контексту: громади з відновленим місцевим самоврядуванням і стабілізованим безпековим середовищем (Ірпінська, Бучанська міські громади) характеризуються високим рівнем міжнародної підтримки, тоді як більшість громад із військовими адміністраціями, високими безпековими ризиками (Первомайська, Горохівська, Новорайська, Борівська, Петропавлівська громади) демонструють низьку донорську активність, що свідчить про наявність системних інституційних обмежень доступу до міжнародних ресурсів розвитку;

— обґрунтовано підхід до моделювання розвитку деокупованих територіальних громад на основі виявлення типових, а не унікальних сценаріїв постконфліктного розвитку, що дало змогу розробити комплексну модель;

— застосування моделі як практичного інструменту стратегічного планування дозволяє громадам адаптувати дії до змінного безпекового середовища, коригувати пріоритети, оцінювати інституційну спроможність та інтегрувати донорські ресурси;

набуло подальшого розвитку:

— застосування поліваріантної методологічної основи в дослідженні деокупованих територіальних громад, що дало змогу перейти від фрагментарного аналізу окремих аспектів до цілісного дослідження формування та функціонування моделей розвитку деокупованих територіальних громад;

— теза про те, що поняття «інституційна спроможність деокупованих територіальних громад» слід розуміти як комплексну властивість територіальної

громади забезпечувати стабільність управління, відновлення публічних послуг і довгостроковий розвиток у специфічних умовах постконфліктної трансформації;

- доцільність використання парадипломатії як ефективного інструменту інституційного відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад. Доведено, що парадипломатія територіальних громад забезпечує швидше подолання інституційних провалів порівняно з державними механізмами, а також виконує функцію поширення управлінських практик і формування міжнародної суб'єктності громад;

- висновок про відсутність єдиної державної моделі відновлення деокупованих територіальних громад, що підтверджується порівняльним аналізом стратегій розвитку деокупованих територіальних громад Київської, Херсонської, Харківської, Сумської та Миколаївської областей. Встановлено, що відсутність уніфікованих державних алгоритмів, критеріїв та індикаторів відновлення і розвитку зумовлює формування асиметричних моделей розвитку деокупованих територіальних громад.

Мета дослідження – визначити теоретичні та прикладні засади розвитку деокупованих територіальних громад України на основі аналізу соціально-політичних процесів їх постконфліктної трансформації та розробити комплексну модель розвитку деокупованих територіальних громад, придатну для застосування в державній регіональній політиці.

Теоретичне значення результатів. Серед нових наукових результатів теоретичного і науково-методичного характеру можна виокремити наступні:

- категоріальний апарат дослідження деокупованих територіальних громад у політичній науці, зокрема трактування деокупації як багаторівневого процесу постконфліктної трансформації інститутів владних відносин на локальному рівні;

- підхід до формування емпіричної основи дослідження розвитку деокупованих територіальних громад, заснований на аналітичній

репрезентативності та методологічній мінімальній достатності, що дало змогу сформувати внутрішньо різномірну сукупність кейсів, репрезентативну за регіональними, безпековими, інституційно-управлінськими та типологічними характеристиками, і забезпечило емпіричне підґрунтя для побудови комплексної моделі розвитку деокупованих територіальних громад.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в роботі теоретичні положення, узагальнення та розроблена комплексна модель можуть бути використані в діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інституцій, відповідальних за політику відновлення й розвиток деокупованих територій. Запропоновані підходи та висновки становлять практичну цінність для центральних органів виконавчої влади, зокрема Міністерства розвитку громад та територій України, а також для профільних комітетів Верховної Ради України, що формують нормативно-правову основу державної регіональної політики. Матеріали дослідження можуть бути використані для вдосконалення державної регіональної політики, зокрема при розробці стратегічних документів щодо відновлення деокупованих територіальних громад, формуванні програм міжвідомчої координації та визначенні оптимальних управлінських рішень у сфері постконфліктного розвитку. Окреслені в дисертації підходи до інституційної спроможності, локальної безпекової стабілізації та інтеграції міжнародної підтримки можуть бути застосовані під час створення системи комплексного планування відбудови та при розробці механізмів залучення ресурсів міжнародних фінансових інститутів і донорських програм.

Розроблена комплексна модель розвитку деокупованих територіальних громад також може бути впроваджена в практичну діяльність органів місцевого самоврядування як інструмент структурного аналізу та прогнозування, а також у роботі міжмуніципальних партнерств, міжнародних організацій, що працюють з деокупованими територіальними громадами. Отримані результати можуть

служувати підґрунтям для формування локальних стратегій розвитку, планів відновлення, програм підвищення інституційної спроможності та механізмів громадської участі.

Матеріали дисертації можуть бути корисними у підготовці аналітичних документів, експертних висновків і рекомендацій для органів влади різних рівнів, а також застосовуватися під час навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у межах програм підвищення кваліфікації, а також як основа для подальших наукових досліджень, розроблення навчальних курсів і методичних матеріалів з політології, публічної політики, місцевого самоврядування та регіонального розвитку.

Основні аспекти дисертації обговорювалися на методологічних семінарах кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, а також доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми протидії корупції в умовах воєнного стану» (м. Львів, 15 лютого 2024 року); «Публічна політика і державне управління в умовах війни» (м. Вінниця, 12 квітня 2024 року); «Україна в умовах сучасного турбулентного світу» (м. Харків, 18 червня 2024 року); «Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку» (м. Вінниця, 10–11 жовтня 2024 року); «Міське самоврядування: вітчизняний і європейський досвід» (м. Полтава, 27 лютого 2025 року); «Публічна політика в умовах війни та міжнародних викликів» (м. Вінниця, 17 квітня 2025 року) та «Сталий розвиток регіонів, міст та спільнот в умовах глобальних перетворень» (м. Одеса, 16–17 травня 2025 року).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертаційній роботі.

Розв’язання визначеної мети й поставлених завдань стало можливим завдяки поєднанню загальнонаукових і спеціальних методів дослідження.

Застосовано *аналіз і синтез*, що забезпечили систематизацію проблематики та виокремлення ключових чинників постконфліктного розвитку деокупованих територіальних громад; *індукцію і дедукцію* – для формування узагальнень і теоретичних висновків; *абстрагування та узагальнення* – з метою концептуалізації основних категорій і понять; *систематизацію і класифікацію* – для впорядкування інституційних, територіальних і управлінських параметрів розвитку; *порівняльний метод* – для зіставлення різних стратегій розвитку деокупованих громад; а також *структурно-функціональний метод*, використаний для аналізу структури та виконуваних функцій органів управління у процесах відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад; *контент-аналіз* – застосовано в процесі дослідження змісту нормативно-правових актів, стратегічних документів у сфері відновлення та розвитку деокупованих територій.

Використання поліваріантної методології забезпечило комплексний аналіз формування та функціонування моделей розвитку деокупованих територіальних громад. Застосування поліваріантної методології зумовлено багатовимірним характером постконфліктного розвитку, який поєднує інституційні трансформації, конфліктні взаємодії, адаптаційні процеси та необхідність формування стійких траєкторій розвитку. Такий методологічний підхід дозволяє інтегрувати різні теоретичні перспективи та обґрунтувати моделі розвитку деокупованих територіальних громад. Поліваріантна методологія в даному дослідженні включає *неоінституціональний підхід* (його соціологічна та нормативна версії), *теорію раціонального вибору* (теорія колективного вибору (Е. Остром)), *мережевий підхід*; *конфліктологічну парадигму*; *системний підхід з акцентом на теоріях адаптації та стійкості*; *просторове моделювання*; *сценарний метод*, *теорії: мережевого врядування (Networked Government), New Public Management і Good Governance*, а також *теорії демократичної консолідації, партисипаторної та деліберативної демократії*.

Неоінституціональний підхід, що базується на концепціях Д. Норта, Е. Остром, Дж. Марча і Й. Олсена, Р. Патнема надав можливість охопити взаємодію формальних правил і неформальних практик, які визначають реальні траєкторії функціонування та розвитку деокупованих територіальних громад у постконфліктних умовах.

Мережевий підхід дозволив інтерпретувати розвиток деокупованих територіальних громад як результат багаторівневої та багатосуб'єктної взаємодії, що виходить за межі класичних ієрархічних моделей управління. Застосування мережевого підходу забезпечує аналіз взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними донорами, громадянським суспільством, а також пояснив роль мережевого врядування у формуванні інституційної спроможності та стійких траєкторій розвитку громад.

Застосування *конфліктологічної парадигми* дозволило розглядати деокуповані територіальні громади як простір латентних і відкритих конфліктів, зумовлених наслідками окупації, соціальною фрагментацією, трансформацією владних відносин. Використання цього підходу забезпечує глибше розуміння деструктивного впливу як формальних, так і неформальних детермінаційних факторів на процеси відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад.

Системний підхід дозволив розглядати територіальну громаду як відкриту, багаторівневу та динамічну соціально-політичну систему, що функціонує в умовах постійної взаємодії із зовнішнім середовищем. У межах цього підходу особливий акцент зроблено на *теорії адаптації* (К. Дойч, Д. Істон, Н. Луман). У контексті деокупованих територіальних громад адаптація виступає передумовою відновлення функціональності соціально-політичної системи. У цьому контексті також використано *теорії стійкості* (Б. Вокер, К. Гольлінг, Р. Кеохейн). У межах цих теорій стійкість трактується не лише як здатність системи зберігати функціональність у кризових умовах, а і як спроможність до трансформації та

формування нових траєкторій розвитку. У політико-інституційному вимірі стійкість деокупованих територіальних громад включає здатність інститутів влади функціонувати в умовах невизначеності, мобілізувати внутрішні й зовнішні ресурси, формувати мережеві механізми підтримки та переходити від відновлення до стратегічного розвитку.

Для вирішення прикладних завдань також було використано *просторове моделювання*, що дало змогу оцінити територіальні, демографічні та інфраструктурні параметри відновлення і розвитку, а також *сценарний метод*, застосований для окреслення можливих траєкторій розвитку громад залежно від інституційних, безпекових і ресурсних обмежень.

Теорії мережевого врядування (Networked Government), New Public Management і Good Governance, а також теорії демократичної консолідації, партисипаторної та деліберативної демократії, доповнені підходами адаптивного демократичного врядування дозволили врахувати специфіку постконфліктного середовища, інституційну нестабільність, потребу у відновленні довіри та залученні населення до процесів здійснення влади на локальному рівні. Комплексне застосування зазначених методів та підходів забезпечило формування цілісної методологічної рамки, яка дозволила обґрунтувати закономірності розвитку деокупованих територіальних громад та побудувати комплексну модель їх розвитку.

Список праць, опублікованих за темою дисертації. За темою дисертаційного дослідження опубліковано 6 наукових статей у фахових наукових виданнях України, а також 7 тез доповідей на наукових-практичних конференціях, а саме:

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Красилюк В. Ф. Моделі міжнародної допомоги для розвитку деокупованих громад: стратегічні підходи та практики. *Політичне життя*. 2025.

№ 4. С. 54-62. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2025.4.8>

2. Красилюк В. Ф. Державна регіональна політика відновлення та розвитку деокупованих територіальних громад. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. Вип. 18. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18103492>

3. Красилюк В. Ф. Інституційна спроможність деокупованих територіальних громад в умовах постконфліктної трансформації. *Політичне життя*. 2025. № 2. С. 42-49. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2025.2.5>

4. Красилюк В. Ф. Можливі сценарії розвитку територіальних громад в післявоєнний період. *Політичне життя*. 2024. № 4. С. 49-54. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.4.6>

5. Красилюк В. Ф. Концепти «smart-місто» та «smart-громада»: зміст та особливості впровадження. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. праць. Одеса, 2024. Вип. 73. С. 54-61. URL: <https://doi.org/10.32782/app.v73.2024.8>

6. Красилюк В. Ф. Неоінституційний підхід Д. Норта до дослідження інститутів локальної влади в Україні. *Політичне життя*. 2024. № 2. С. 74-79. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.2.10>

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Красилюк В. Ф. Заходи щодо запобігання корупції в ОТГ в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми протидії корупції в умовах воєнного стану* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Науково-дослідний інститут публічного права (15 лютого 2024 р., м. Львів). Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 79-81. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-24>

8. Красилюк В. Ф. Алгоритми та напрямки відновлення деокупованих громад після повномасштабного вторгнення РФ. *Публічна політика і державне управління в умовах війни* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квітня 2024 р.) [Електронне видання] ; уклад. Н. Прямухіна, О. Чальцева, І. Мацишина, М.Дубель. Вінниця: Донецький національний університет імені

Василя   Стуса,   2024.   С.   178-181.   URL:
<https://jppasa.donnu.edu.ua/article/view/15746>

9.   Красилюк   В.   Ф.   Організаційно-правове   забезпечення функціонування військово-цивільних та військових адміністрацій в Україні. *Україна в умовах сучасного турбулентного світу* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (XXXVI Харків. політол. читання, м. Харків, 18 черв. 2024 р.) / редкол.: Требін (голова) та ін. ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики, Харків. асоц. політологів. Харків : Право, 2024. С. 68-70.

10.   Красилюк В. Ф. Local Integrity Systems (LIS) як ключовий механізм боротьби з корупцією в умовах повоєнного відновлення територіальних громад. *Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю переміщення Донецького національного університету імені Василя Стуса до м. Вінниці (10–11 жовтня 2024 р.). Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2024 С. 64-66. URL: <https://jrupp.donnu.edu.ua/issue/view/547>

11.   Красилюк В. Ф. Особливості моделювання просторового розвитку деокупованих територіальних громад. *Місцеве самоврядування: вітчизняний і європейський досвід* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Полтава, 27 лютого 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. С. 255-258. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/zbirnyk-konferenciyi-misceve-samovryaduvannya-2025.pdf>

12.   Красилюк В. Ф. Моделі державної регіональної політики відновлення деокупованих територій. *Публічна політика в умовах війни та міжнародних викликів* : матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 квітня 2025 р.) [Електронне видання] ; уклад. Н. Прямухіна, О. Чальцева, І. Мацишина. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2025. 202 с. С. 183-186.

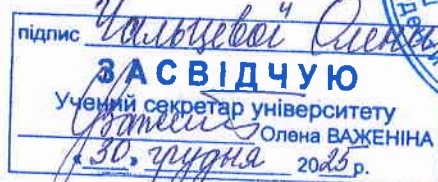
URL: <https://jppasa.donnu.edu.ua/article/view/17200>

13. Красилюк В. Ф. Парадипломатія як інструмент залучення донорської допомоги та інституційні можливості деокупованих міст. *Сталий розвиток регіонів, міст та спільнот в умовах глобальних перетворень: виклики, можливості, сценарії майбутнього* : [Електронний ресурс] : матер. міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 16–17 трав. 2025 р.) : з нагоди 160-річчя Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова та 30-річчя ф-ту міжнар. відносин, політології та соціології / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; за заг. ред. С. В. Коч, Ю. В. Узун, І. М. Милосердної, Н. І. Кадук. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. С. 89-91.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Красилюка Віктора Федоровича «Моделі розвитку деокупованих територіальних громад» відповідає спеціальності 052 «Політологія» та вимогам п. п. 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12^о січня 2022 р. № 44, та може бути представлена до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Головуючий на засіданні:

завідувач кафедри політології
та державного управління
доктор політичних наук, професор

Олена ЧАЛЬЦЕВА